

Kertomus Grabbackan korjaustöistä kesällä 1960:

Grabbackan korjaustyöt keskitettiin huoneiden 5 ja 4 yläpuolella oleviin holveihin. Työt suoritettiin 29.8 - 8.10 välisenä aikana.

Huone 5:ttä kattava harmaakiviholvi vuoti ja vesi pääsi valumaan itse huoneeseen ja samalla se teki holvin hauraaksi. Tästä syystä katsottiin välttämättömäksi kattaa holvi uudelleen. Vuonna 1951 tehty kate poistettiin. Se koostui turpeesta, hiekasta ja alimpana olevasta sementtilaastista, joka oli muurattu holvin laen päälle; sementtilaastin ja holvin väliin oli kuitenkin pantu hiekkaa, joka oli niin ohutta, ettei vesi valunut sen läpi, vaan piti ala- ja yläpuoleiset laastit aina kosteina. Tämä oli holvin säilymiselle vaaraksi.

Kun yllä mainittu kate oli poistettu, hakattiin holvin tasakerran länsi- ja itänurkkiin vedenjohtoaukot. Tässä pyrittiin mahdollisuuksien mukaan varomaan seinän alkuperäistä muuria. Holvin kattaminen suoritettiin seuraavasti: holvin laki tasoitettiin sementtilaastilla ja hiekalla. Tämän päälle luotiin vettäjohtava, karkeahko sorakerros, jonka päälle valettiin betonilaatta. Tämä saumattiin tarkoin seinin, ettei sen viereen jäisi rakoja, joita pitkin vesi pääsisi valumaan holvin päälle. Betonilaatta peitettiin sitten tervapahvilla ja soralla ja päällymmäiseksi asetettiin turvekerros.

Holvi, joka nyt katettiin, on muurattu liuskekeivestä ja sen laasti on kellertävää. Holvin luoteisreuna on täytetty kivillä n. 30-50-45 cm seinästä kaakkoon päin. Näin syntyneen olan päälle on holvi muurattu. Vastakkaisella puolella on muurattu suoraan seinän varaan.

Huone 4:n holvin suhteen vallitsi sama tilanne. Holvin päällä ollut tiililattia purettiin. Tiilet olivat osittain vanhoja:

27,5 x 27 x 8,5 cm
27 x 26 x 7 "
26,5 x 26 x 7,5 " .

Osittain lattiassa oli punaiseksi maalattuja betonilaattoja. Tii-

lilattia ei siis missään tapauksessa edes osittainkaan ollut alkuperäisessä asussaan, eikä voi varmasti väittää, että lattia koskaan olisi alun perin ollut juuri tässä kohden. Sen alla oli n. 30 cm paksuinen karkeahko hiekkakerros, jonka alla oli jo holvin laki, jota peitti pikikerros.

Paljastunut holvinlaki koostuu merkillisestä muurauksesta (vrt. mittauspiirros v:lta 1960). Heti huoneen koillisen tasakerran alapuolella on olka ja tästä edelleen lounaaseen kolme poikkitaista syvennystä. Huoneen pitkien seinien vieressä on yksi pitkittäinen vako. Vakojen välissä on vastaavat kohoumat. Rakennelma on muurattu laastilla ja tiileistä. Laasti on samaa kuin holveissa. Rakennelma on selvästi jatkunut lounaaseen päin. Sen tehtävää ei tarkoin pystytty määrittelemään. Missään tapauksessa se ei ole tekemisissä välilattiaan kuuluvien tukirakennelmien kanssa, vaan lähinnä tulee mieleen hypokaustin jäte.

Yllä kuvattua rakennelmaa ei katsottu voitavan peittää rautabetonilla, vaan sen päälle tehtiin matala pulpettikatto, joka jäi seinien yläpinnan alapuolelle. Luoteisseinään puhkaistiin vedenjohtoaukot seinien siihen osaan, joka on muurattu Grabbackan ensimmäisten korjausten yhteydessä, joten alkuperäinen seinä jäi koskemattomaksi.

Huone 4 holvin puutuet uusittiin ja tehtiin nyt kyllästetystä puusta.

Henrik Liljus.

Grabbakan korjaustöiden kuvaluettelo kesällä 1960.

- Kuva 1 Yleiskuva huone 5:n holvin laesta puhdistuksen jälkeen. Valok.
etelästä. neg.rho. 60495.
- " 2 Sama. Valok. etelästä. neg.rho. 60496.
- " 3 Yleiskuva huone 5:n holvin laesta puhdistuksen jälkeen. Valok.
pohjoisesta. neg. rho. 60497.
- " 4 Huone 5:n yläpuoleinen seinä. Valok. lännestä. neg.rho. 60498.
- " 5 Huone 5:n yläpuoleinen länsiseinä. Valok. idästä. neg. rho. 60499.
- " 6 Huone 5:n yläpuoleinen koilliskulma. Valok. lounaasta. neg. rho. 60500.
- " 7 Huone 5:n yläpuoleinen kaakkoiskulma. Valok. luoteesta. rho. 60501.
- " 8 Huone 4:n holvin laki ja tiililattia ennen purkamista. Valok.
pohjoisesta. neg. rho. 60502.
- " 9 Huone 4:n holvinlaki ja tiililattia ennen puhdistusta. Valok.
etelästä. neg. rho. 60503.
- " 10 Huoneen 4:n holvinlaki puhdistuksen jälkeen. Valok. pohjoisesta.
neg.rho. 60504.
- " 11 Huoneen 4:n holvinlaki puhdistuksen jälkeen. Valok. etelästä.
neg. rho. 60505.
- " 12 " " " " " " lännestä.
neg. rho. 60506.
- " 13 " " " " " " " "
neg. rho. 60507.
- " 14 " " " " " " lounaasta.
neg. rho. 60508.
- " 15 Huone 4:n holvi alapuolelta. neg. rho. 60509.
- " 16 Huone 4:n holvi alapuolelta. neg. rho. 60510.

NEG. RHO 60495

60496

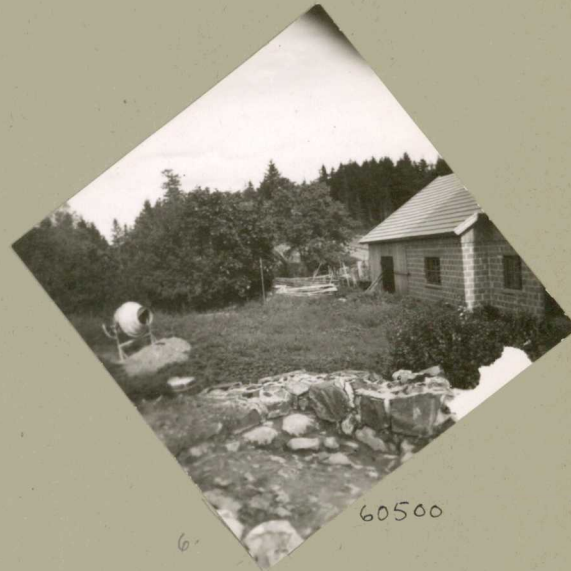
60497

60498

60499

60500

60501

60502

60503

60504

60505

60506

Graabacken

13. NEG. RHO 60507

14. NEG. RHO 60508

15. 60509

16. 60510

Ernest